

TIDEVARVET

den 18 Oktober 1930 innehåller:

Dödfödda barn.
Ledardo artikel.

Klappjakt på styvfäder.
av Kaj.

Uppöstran till fred.
Ett manifest mot värplikens.

Vad har hänt?

Et betydande menings- utbyte har uppstått omkring advokaten Brantings resa till Abo, där han åtagit sig de för landsförädreri åtalade kommunistiska riksdagsmännens försvar inför Abo hovrätt. Lappo- rörelsens anhängare uppfattade detta som en inblandning i Finlands affärer. Finska utrikesdepartementet påpekade att hans därva- ro var ett hot mot de svensk- finska goda förbindelserna. Herr Branting reste då hem under upp- retad folkmassas vissekonst, som icke varit utan gensvar i en del av den svenska pressen.

Den principiella — och intres- santaste — sidan av saken har under tiden blivit utmärkt be- lyst i advokat Elie Löfgrens artikel i Stockholmsidningens lördagsnummer. Denna återges på annat ställe i veckans nr. av Ti- devarvet.

Revolten i Brasilien som är Sydamerikas femte väpnade uppror på tre månader, men ett av de allvarigaste och blodigaste, visar en del likheter med Europas egna politiska mellanhan- dlingen för dagen. Det utgår från Sydstaten Rio Grande do Sul. När- maste anledningen är missnöje med ett presidentval, som brutit gammal tradition: Varannan president från Sao Paulo, varannan från Minas Gerais. Uppåt de skärpta diktatoriska fasoner hos regeringen, som länge orsakat för- argelse. Otygligheten har fått när- ring i den svåra ekonomiska kris, som pressar Brasilien liksom må- nga länder. Och striden förutspås bli långvarig.

Tyskland har riksdagen sammanträtt under kris- samning. Nationalsozialisterna kommo i förbuden uniform. Hitlerska stormavdelningarna bruna skjorta med hakkers, kommuni- sterna hade kavaj, men tillmålen och hellrop förekommo från båda sidor. Efter policens åfångna kamp mot den våldsamma nation- alsocialistiska ungdomen i Tier- garten, följde de skamliga över- grepp, när dessa skaror i vild yr krossade försturen på alla stora af- färsbus i Leipziger Strasse.

Enligt tidningarna: det lär inte bli sista bråket.

Tonen inför nyvalen i Österrike är krigisk. Inrikesminister Starheimberg har i ett tal på Heldenplats uttunnat sina anhängare att låta valkampan bli en strid mot Wiens finansmin- ister, Breifner, sty först se- dan huvudet av denne asiat rullat i sanden kan segern bli vår. So- cialdemokraterna uppmanat till penninginsamling, inte till en val- fond utan till en krigskassa.

Det mörknar över världen.

Veckovisningen

Mellan två diktaturer

Av Elin Wägner

De tyska och finska valen ha väckt stort uppseende i världen, och med spänning väntar man på vad som skall följa. Helt naturligt, ty genom dem har utvecklingen i Europa hän mot uppdelning i två oförsonliga klasspar- tier i högsta grad påskyndats om oc- så icke helt fullbordats. Två folk ha brutits sönder, två fientliga huvud- grupper stå där mot varandra, var och en besluten att erövrå makten. Trots deras oförsonlighet äro deras planer sålunda lika: de vilja upphäva demokratin, ersätta den med dikta- tur, de söka stöd utöver landets egna gränser hos motsvarande grupper i andra länder. Världen frågar sig där- för om den kamp som förestår kan utkämpas inom den förfrattninggiva parlamentariska ordningen. På båda hållen har man redan hört röster som svara nej. Lappo har redan i handling brutit förfrattningen.

Närmandet mellan de båda fronter- na har skett genom rit de stridande ryckt in på den mark som hållits av

mellanpartierna. Den märkliga be- ltenheten över att motståndarna vun- nit på det föraktade mellanpartiets be- kostnad avseglats i Maria Lazars artikel i Tidevarvet nr 41. Frontlinjen har på det sättet blivit mera klar och väntan på den stora sammandrabbnin- gen förkortats. Av denna desperata tillfredsställelse över den snara utskif- ten till ett nytt peloponesiskt krig, förstår man hur hårt väntan på den stora krischen tagit på nerverna. En del av nevrotiska och de desperata, de vilkas tillvaro är oödlig, längta ef- ter katastrofen.

Antikens enda försök med folkväl- de i Hellas några århundraden före Kristus utnynnade i ett hundraårigt förinselekrig, en hemsk korsning av nationella krig mellan de grekiska stä- derna och inbördes krig mellan aris- tokrater och demokrater innanför samhällena. Det slutade så att städer lades öde, folket förblöddes, kulturen gick under och Macedonien kom i Europa som nu är knappt så stort

som då Hellas, ha vi samma motsats- ställningar utplagda i de fascistiska och kommunistiska staterna, medan bränslat till inbördeskrig hopas i de stater där kommunism och fascism tävla om att avlösa demokratin.

Att avända detta hotande pelopone- siska krig, att resa Europa ut ur det irask vari det råkat genom det före- gående och att lösa den fruktansvär- da spänning vari Europa står till det frihetsberusade, hämndlystna Asien på ena sidan och det länslystlos konkurrerande Amerika på den andra — det måtte väl vara ett program för de programlösa att sätta upp mot de val- paroller som nu samlar och förukat ytterlighetspartierna! För dem som leva i länder, vilka förvandlats till partihatets häskittel, ter sig detta kom- munist mellanpartiaktigt och verklig- hetsfrämmande. Men det är ju icke alla säkert att utsiktspunkten där är den bästa för bedömande av vad som är nödvändigt och möjligt. Man för-

Forts. å sid. 4.

Miljon- presenten

Jag bevitnade häromdagen mottagandet av en övervåldigande välkommen gåva. Min unga granne fick ett paket från sitt hjärtats utvalde. Det innehöll några dusin tändar. Utan ett skrivet ord. Men hon blev så glad, att hon inte behövde någon för- klaring. Han hade tänkt ut precis vad som glädde henne mest, ty för en blivande tändsläkare är övningständer en nödvändig och ganska svårskömlig vara.

Det var inför detta samfälliga, 600 kilo- meters skiljmissa överrämda intresse för tändar, som jag kom att tänka på hur mycket känsla som kunde ligga bakom mr. Eastmans miljon donation till Stockholm.

Det påstas att Kamerakungen, den gode mr. Eastman, följer alla företag, som han skänkt pengar till, med ett personligt in- tresse. Det är ganska rörande, eftersom han donerat inalles omkring 200 miljoner kronor till olika ändamål och ändå har så mycket kvar, att en eller annan miljon just inte spelar någon roll. Det skulle vara roligt att veta, eftersom han alltså tycks stå sina pengar nära till en viss grad, hur han kommit att bli så vidlyfriad, att han vill ge bort av dem till främmande länder också.

Om han hade tänkt ut någonting så- dant som att varje huvudsatt i hela vär- lden skulle ha sin Eastman-käms, vore det genast något annat. Då skulle det likna en vanlig samlarvern, fastän av enastående allmännytt och storlagens natur. Men som det nu är — mr. Eastman har skänkt tändstickor till London, Rom och Rochester före Stockholm — väntar man sig, att en personlig erfarenhet måste ha varit stöten, som riktat hans intresse mot gåvan.

Aningen kan sätta sin svenska för- säljningschef på Europan, direktör Bo- veng så högt, att han förmodar alla svens- kar vara förtjusta av vänskap och upp- muntran, eller han lär känna några många svenska emigranter, eller tycker mycket om barn eller från ungdomen fått sig in- plantat tändernas betydelse för mänsklig- hetens hälsa — det är i alla fall hans tank. Oss angår det att Stockholm blivit ombytt en miljon dollars för upprättan- den av en klinik för barntandvård, som också i samarbete med tandläkarinsti- tutet skall kunna ge tillfälle till specialut- bildning för unga tandläkare, som önska äga sig åt barntandvård.

Tandvården i folkskolorna är ju redan vad Stockholm beträffar ganska tillfreds- ställande ordnad. Det utgives åt 99,7 pro- cent av folkskolans barn under förra året tillgodogjorde sig den tandvård, som meddelas vid 20 olika skolors tandklin- ker. Detta betyder 27,665 barn.

Genom den förtjusande presenten skulle också barnen före och efter skolldern upp till 16 år vara tillförsäkrade tandvård till låga avgifter, för obemädd avgiftsfritt. Och så har Tandläkarinstitutet, där det tycks gå ganska knaggligt med på tok för snuva utrymmen flått en välbegöv- komplettering, genom den blivande klini- kens inbyggda till specialutbildning av färdiga tandläkare, en möjlighet, som så småningom kan komma också andra plat- ser än Stockholms tillgodo, får man hop- pas. Kanske detta kan bli en impuls till nya försök att få institutet att bättre mot- svara kraven på dess arbetsfektivitet. Medgången sed här inlång större markt än möjligheternas ställning.

Våra långvariga utredningar om folk- tandvårdens ordnande ha väl också flått ett handtag genom Eastmans vänslighet. Med utgångspunkt från att barntandvår- den bör komma först, faller hans gåva på ett förtärligt sätt inom ramen för det arbete, som hittills knallat sig igenom hos oss.

Det var alltså som ett valms till en födelsedagsmorgon, där presenten, som vi ville ha önskat oss, men knappast vänt höja oss till, stod färdig att bli vår. Heled och tack mr. Eastman för vad vi fått!

Caran.

Kring den finländska krisen

Riksdagsvalens facit

Av Märta Schulz-Cajander

Efter en upprivande valkampanj framstår resultatet av riksdagsva- len i Finland den 1 och 2 oktober icke med någon utpräglad antin- gen-eller-kurs mot höger eller vän- ster. De politiska mellannansyn- na hos borgare och socialdemo- krater komma av allt att döma att bibehålla sin partiiörjande betydelse även i denna komman- de riksdag. Medges måste likväl, att den borgerliga demokratin, som av en artikel författare i Ti- devarvet karakteriserats såsom den smilda världsfrösonaren, bärares av en kultur som inte mera finns- även för vårt politiska liv synes gömd att förlora i betydelse, oak- tadt ännu vid detta val dess represen- tanter kunnat anteckna såväl man- dat- som röstvinster. Ett anmär- kningsvärt varsel härom innebär den svenska grupps dock även på grund av andra samverkande de omständigheter försvagade ställning efter valen. Liksom även

den omständighet, att Lappor- tens drivit våra socialdemokra- ter, som under vår självständighets- tid stadigt närmast sig västerländsk demokrati, mot mera ytterlighets- betonad vänster.

I ett den 12 oktober dagtecknat offentliggjort meddelande uttry- ker Lappedelegationens sin stora tillfredsställelse med riksdagsva- lens utgång. Riksdagen har ren- sats från samhällsfientliga elemen- te, borgerliga ha erövrat inte blott enkel, utan till och med kvalific- erad majoritet, vilket innebär att avgöranden beträffande grund- lagsändringsfrågor och frågor rör- ande statshushållningen ligga i de borgerligas händer. Denna seger för de borgerliga är emellertid endast ett framsteg mot det djup- are syftet av delegationens pro- gram, en representationsreform, som skall avbryta den sedan 1908 fortsatta utvecklingen av vårt de- mokratiska, och sedan 1919 även parlamentariska statskick.

Ovannämnda dag offentliggör även Lappedelegationens ledare Vihtori Kosola i delegationens nya organ — Ajan Sana — Tidens Röst — ett uttalande, däri han framhåller, att riksdagens första skyldighet visserligen är godkän- nandet av de vilande s. k. kommu- nistlagarna. — »Men detta är icke nog. Vi vänta att ändringarna i vallagen så snart som möjligt bli va föremål för behandling i riks- dagerna.»

Kosolas om icke direkt hot- fulla, så dock synnerligen bestä- mda ton understrykes av hans sam- tidiga meddelande, att Lappede- legationen har för avsikt att i början av november sammankalla ett medborgarmöte i Lappo, »var- vid antalet representanter sannol- likt begränsas till 2.000.» Då det förefaller, som om man med sam- munkallandet av denna manliga styrka ville verkställa ett pro- gram, »som med mindre styrka

Forts. å sid. 2

S L O T T S T H É

(det finbladiga théet)

ÄR PRODUCERAT I DE TROPISKA HOGLANDERNA OCH SAMMANSATT AV DE YNGSTA OCH SPADASTE SKOT- TEN A THEBUSKEN.

konsum

gröna bilar med goda bullar

TIDEVARVET

REDAKTIONSKOMITTEE:

Ellin Wägner.
Ellisabeth Tamm.
Ada Nilsson.
Honorina Hermelin.

REDAKTÖR:

Carin Hermelin.

ANSVARIG UTGIVARE:

Ada Nilsson

Utkommer varje helgfri lördag.
Slutspän 1-3, 2r., Stockholm.

Tandläkare

Tandläkare

IVAR SUNE
(Medl. av Sthms tandförening)
KRONBERGSGATAN 9,
Motalag, end. översensk. pr tel
Kh. 4312. 5 tr. (häs).

Tandläkare T. Lagerholms

Tandklinik

Drottning. 50 (vid Klaraberg).
Högmodern utrustning. Röntgen.
Skilda behandlingsrum.
Endast legitimerade tandläkare.
BILLIG TANDVÅRD.
Öppet 9-7, lörd. 9-4. Tel. 448.

ADVOKATER

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Imh. h. Eva Andén.
Ledam. av Sveriges Advokatsamfund.
Herkeskagatan 14. Tel. 7575-7576.
T. d. L. Västergatan.
STOCKHOLM.
SPECIALT. F. Familje- och arvskasor,
Boettelningar och testamenter,
Förvaltningsuppdrag.
Även skriftliga fördragningar.

Frälsningsarméns

Alkoholishem

Kurörs

(Åttioåttio stadsbidrag)
Tid tinnars dagbåren från Sthms
Prospekt och Sverige handlingar sändas från
Socialsekreteraren, Östermalmsgatan 24
Stockholm.

Gymnastikdräkter

av triki till alla åldrar, av tyg på
beställning. Stort lager av N. F.
K-livstykter för barn och vuxna.
Promenadskodon bredare o. smälare med
och utan klack, finnes och kan beställas i

**Anna Ahlströms Manufaktur
och Sybehörsaffär**
Götgatan 95. Tel. Sö. 31 184.

Så ledigt skall tårna ligga i skon.

Olga Elmdahl

Modemagasin
Kungsgatan 53. Tel. 10851
STOCKHOLM.

Alma Axelssons

Förlösningshem,

Linnégatan 19, mottager inackord, även
för längre tid. Tryggt o. ogen. värlsk

Tel. 778 24

Den 18 okt. 1930.

Dödfödda barn

Räkna — räkna — räknal Det är vår tids passion. Vi räkna våra plommon- och körsbärsträd för att utrona jordens taxeringsvärde. Varje år räkna vi våra ägg och potatisar, våra husdjur, redskap och sädeskorn för att kunna redovisa för samhället och betala skatt. Vartannat år räkna vi rötter i vad vi kalla partier för att söka erhålla förtroendeuppdrag inom stat och kommun. Och emellanåt räkna vi oss alla tillsammans. Detta skall ske 1931 och benämnes »allmän folkräkning». Men därmed avses inte bara som namnet antyder en folkräkning, nu skall det givas ut ett digert biografiskt verk. Författarna bli alla de, som i stad och på land fört deras råd och vägledning har utgivits ett utförligt formulär på fint papper och mycket tryck med fin stil. Formuläret är 38 x 64 cm. och ett dylikt skall ifyllas för varje hushåll. Det kostar mycket pengar, men vi betala gärna för att få räkna. Det enda, som inte anges, är hur dessa dyrbara och mödosamt hopkomna formulär sedan ska förvaras. Kanske får man bygga lagerhus! Om inte något av de redan befintliga, vilkas läge jordbrukssakkunniga förklarade olämpligt, möjligen kunde passa — t. ex. det i Hallsberg! Men vad blir nu innehållet? Personernas namn. Först familjens överbud. Vem är familjens överbud? Säkerligen olika i olika familjer. I bland fadern, ibland modern i bland barnet, ibland någon av d. s. k. husfolket. Det skall häradskrivningen avgöra och kallas »familjeställnings eller »ställning i hushållet». För fränksild hustru utsättes även mannens tillnamn för fränksild man utsettes varken hustruns för eller tillnamn — Födelses- och dag och ort — det är naturligt! Och vidare yrke. Men om man är hemmansägare och dessutom ibland är mjölnare eller skogsarbetare, så får man inte förtiga detta. Inte heller får man ha vilken religion man vill, jo, i sitt hjärta, det betyder ingenting, men var man är inskriven, därpå beror det. Och slutligen skolbildning, lyte eller varaktigt arbetsförmåga. Nedtill på sidan finns en rubrik för levande och döda levande födda barn som lämnat hemmet. »Dödfödda barn upptagas icke.» Ett beaktansvärt ord! Hur dyrt kommer det ej att stå oss, när vi en gång ställas inför att räkna alla tidens politiskt, ekonomiskt och andligen dödfödda barn.

Kring den finländska krisen.

Forts. fr. sid. 1

icke kan genomföra» frågar man sig om orsaken härtil, då ju delegationen förklarar sig tillfredsställd med valutagången. En närmare granskning av riksdagsmandatens fördelning ger emellertid vid handen, att representationens sammansättning möjligen trots dess borgerliga övertik, icke förefaller Kosola tillförlitlig nog för genomförandet av Lappodelegationens syften. Lappo och Antilappokraterna i den kommande riksdagen synas nämligen balansera så tämligen jämt att detta kunde giva anledning till hoppfulla förmodanden om en lugn laglig avveckling av vår politiska kris. Riksdagen »äknar nämligen med 82 nya och 118 representanter från senaste riksdag av vilka 51 äro avgjorda Lappomän samt omkring 90 Antilapporepresentanter. Tillvaron av det obekanta X, som utgöres av agrarerne 59 mandat, vilken grupp tämligen icke tagit bestämd intällning till Lapporörelsen, omöjlig emellertid i detta nu varje förutsägelse om den sannolika utgången av riksdagskräftarnas kommande samspel.

Då den sista ständslantdagen 1906 som antog den nuvarande riksdagsordningen och den gällande vallagen erbjuder ässa jämförelsepunkter med denna riksdag, som torde komma att leda ett nytt skede i Finlands politiska historia, torde en redogörelse för genomförandet av den tidigare landtagsordningen kunna erbjuda intresse.

Ständslantdagen 1906 betecknar med antagandet av den radikaldemokratiske representationsform, som tillerändade allmän och lika rösträtt åt kvinnor som män och ersatte tvåkammarordningen med en enkammarordning med en anmärkningsvärd maktpolitisk självövertinnelse för tillmötesgåendet av folkviljan, som särskilt kan räknas de talrika svenska medlemmarna av ridderskapet och adeln tillgodo, och som får sitt uttryck uti lantmarskalken V. M. von Borns avskeds'at till ständerna. Denna avsigelse är, tytrade han icke präglad av saknad utan av glädje, si hopp att det nya, unga Finland, som ärver vår makt och vår möda skall upprätthålla de den ädla frihetens och rättens grunder, som burit vårt folk fram i århundraden av enastående öden!

Den nya representationsreformen antogs visserligen frivilligt, men icke utan en viss påtryckning av den demokratiska stämning, som räddde och som fick sitt uttryck i den utanförstående massans sorl som trängde ända in i plenisalen. Detta inspirerade troigen professor W. Söderhjelm till de profetiska avskedsorden: »I rött skiftat solskivan, som bebådar den nya dagen och det varsel värd öra förminner är ljudet av splitets het-siga röster. Hava vi dock rätt att förtörsta? Trots allt må vi med glatt mod svara: ja.

Inför valen till den nya enkammarlandtaden samlades svenskarna för att konsolidera sina krafter för emändet av starkast möjliga representation. Då bildades Svenska Folkpartiet, Axel Lille blev dess stora ledare, och det lyckades över all förväntan att samla svenskarna till folklig samverkan inom dess paribeteckning, i landtag och riksdag har Svenska Folkpartiet därefter med framgång genom den svenska riksdagsgruppen kunnat icke blott bevaka vitala svenska intressen i samband med behandlingen av andra fosterländska frågor, eller effektivt motverka angrepp mot svenskarnas ställning. Det har därtill lyckats dessa svenska folkrepresenteranter att verkställa betydelsefulla initiativ för betrygandet av svenskarnas i Finland ramtid. Den korttänkta afkinska politiken, med dess kniven på strupentaktik emot de svenska hade så senare tid tillföljt att svenskarna alltmåra satte sin lit till socialdemokraternas språköts'te neutrala parti. I gott minne bevara svenskarna alltjämt den borgförd språkfrågan, som den socialdemokratiska ministären regering innebar. Med uppkomsten av Lapporörelsen, som innebar löften om representationsreform i syfte att begränsa vänternas inflytande, skattelagförändringar med lättanler för kapitalet och industrin, ekonomisk sanering i statshushållningen inte minst beträffande sociala reformsträvanden samt en visserligen utan officiella förbindelser erbjuden borgförd i språkfrågan, och på den grund samlade även det svenska storkapitalet och industrin kring Lappo — var svenskarnas intre söndering given. Lappo eller Antilappo blev även för svenskarna parollen under valkampanjen.

Svenskarna inträda nu i 1930 års riksdag trefaldigt försvagade, vilket tyckes vara det märklige resultatet av valen icke blott för svenskarna själva, utan för hela landet. De inträda försvagade ill numerären med tvenne mandat, försvagade i jämförelse med de finska borgerliga partiernas mandatvinster och slutligen försvagade inbördes, i det den svenska riksdagsgruppen numera bildas av tvenne äsiktssmotsater, beträffande den bästa lösningen av frågan om Finlands framtid. Den ena, Lappgruppen ser denna bäst tryggad genom en representationsreform och dess följer, den andra Antilappgruppen ser denna uti lagbundet framåtskridande på den demokratiska grund, för vilken svenskarna 1906 offrade sin i ständslantdagen inflytelserika ställning beträffande gestaltningen av landets öden.

Svenskarna i riksdagens fördela sig ur lapposynpunkt på följande sätt:
Lappgruppen:
9 svenskar, därav 1 från Österbotten, 3 från Aboland och 5 från Nyland.

Smakfulla kransar, alla priser

La fleuriste

6 Malmorgsgatan 6

Allm. Norr 6206 R iks 25

Laglighetsgruppen:
11 svenskar, därav 8 från Österbotten, 3 från Nyland, därtill svenska vänternas representant 1.
Summa 21 mandat (vid senaste riksdag 23).

Mandatfördelningen i övrigt ter sig i 1930 års riksdag sålunda:
Lappoierentade:
finskspråkig höger med 50 % mandatvinst

Sv. Lappgruppen 42
Summa 51 mandat.

Antilappgruppen:
Sv. Laglighetsgruppen 11
Finskspråkigt framstegts parti med 57 % mandatvinst 11

Socialdemokraterna m. 7 mandatvinster (socialdemokraternas svenska representation erhöj i Nyland 10000 röster direkt av Lappo drivna över från de borgerliga

66
finska småbrukare och svenska borgerliga vänster 2

Summa 90 mandat.

Obekant faktor beträffande inställningen till ovanstående frågor. Agrarerne med 59 mandat, alldeles 200 mandat.

Beträffande riksdagens kvinnliga representation saknas denna inom svenskarnas agrarerne och finska framstegspartiets grupper, medan finskspråkig höger inkomma med 4 och socialdemokraterna med 7 representanter. Men kommentarer därom i en följande artikel.

Märta Schulz-Cajander.

»Dr Petris bok är värd kolossal spridning bland alla socialt intresserade och bland alla tänkande människor över huvud taget.»

Quelle: »une i Svenska Dagbladet om

Laura Petri:

Kroppar och själar

Pris 5.75

BONNIERS

S.E.F:s Stockholmsavdelning

Eldbegängelsebyrå
SVEAVAGEN 25, 2 tr., hiss
Öppen 10-4.

Lördagar och helgdagsaftnar 10-2

Norr 2200 för eldbegängelser, urnor och kolumbarienischer.

Norr 2280 för upplysningar och medlemsanmätningar.

Engångsavgift 10 kr, för begravningsöfrakrad 5 kr.

Krematorier i Stockholm, Göteborg, Örebro och Helsingborg.

Klappjakt på styvfäder.

Uppfostran till fred

Ett manifest mot värnplikten

De nya barnvårdsdagarna till trots utgåra de ensamma moderarna barn alltjämt ett dystert kapitel i det sociala välfärdsarbetet.

Detta påpekande har redan gjorts en mängd gånger, men under den senaste tiden har det inträffat ting, som uppförd till ett än i tvrigare lhoptrummande av den allmänna opinionen för åstadkommandet av en för vår tids samhälle värdigare ordning. Ännu förekommer nämligen och det t.o.m. i en mycket stor utsträckning att sagda barn kastas mellan människor, vilka likgiltiga för de små livens öde handskas med dem som handelsvaror. Och vad värre är: detta förhållande framkallas inte sällan av just bristfälliga lagbestämmelser.

F.n. råder således bland barnvårdsmännen — framför allt i Stockholm — som framst har att bära upp de svenska lagarna om barn utom äktenskap, stort missmod, därför att det satts i deras hand ett visst tryckt avtalsformulär, vilket de befarar kommer att medföra synnerligen beklagliga konsekvenser. Det avser ingenting mer eller mindre än en veritabel klappjakt på män, vilka rått gifva sig med kvinnor, som ha barn — mödrar, som genou skilsmässa, mannens död eller andra omständigheter ställt ensamma — för att göra dessa underhållsskyldiga för hustrurnas barn.

När den ensamma modern ej har medel till att själv försörja sitt barn, erhåller hon som bekant för detta så. samhällsvård. Med dennas tillhjälp utskorderas barnet i ett privat hem, kanske långt ut på landsbygden varigenom det i längden inte gärna går att uppehålla någon livvigare kontakt mellan mor och barn. Så länge modern är ensam och hennes situation inte blir stort bättre, träller inte heller samhället några krav på henne gentemot barnet. Men så snart hon gifver sig gör kommunen, oavsett om mannen är far till hennes barn eller inte, sig påmind genom att ifrågasätta att det nu är hans skyldighet att påta sig faders underhållsskyldighet. Vår om inte kommer han i skuld till det allmänna och hotas med utmätning. Mycket ofta betyder en matbit i hemmet och det nödortfogat i klädväg mindre än en viss månadsvägit till fosterföräldrarna, varför man förr än att erlagga denna hämtar »hem» det nu kanske tiotåriga barnet. Detta som hittills inte vetat av mer än fosterhemmet, där det växt fast, ser sig emottagen som en oväkommen främling och det är inte bara av styvfär och yngre halvsväkon utan även av modern. Äldst bland barnen får nykomlingen svårt att bli

fri denna sin känsla av främlingskap. Det blir det heller aldrig riktigt.

Hur annorlunda skulle det däremot inte ha telt sig, om modern från början varit i stånd att behålla barnet hos sig och det blivit ofrånkomligt att detta följt med i det nya äktenskapet. Då hade även mannen funnit det helt naturligt och hunnit fästa sig vid den lilla, innan hans egna teningar kommit till världen, och aldrig gjort styv barnet dess plats stridig. Som det är nu ordnat, uppstår i flertalet fall bittra konflikter. Det händer bl. a. att styvfäders förklarar, att så fort han blir krävd på detta slags honom ovidkommande underhållsbidrag blir det skilsmässa av. Det bör nämligen även historien om kravet inte kan förekomma, där modern lever i en fri förbindelse, utan endast där denna legaliserats. Styvfäders väljer alltså till reträtt samvetsäktenskapet så fram inte oraken till konflikten, det oskyldiga barnet återfördras från fosterhemmet.

Ett ytterligare belägg på hur ödesdigert haltande dessa nya lagar äro, återfinnes i den märkliga skilsmäsbestämelsen att mannen kan tvinga hustrun att ta hem sitt utom deras äktenskap födda barn under det att maken i en motsvarande situation inte har någon laglig rätt att tvinga fram ett liknande arrangemang. Även om det inträffar att hon på övertalningens väg av samma ekonomiska skäl som styvfäders lyckas förenna mannen att införliwa hans barn med den nya familjen. Det säger sig självt vilken behandling denna kategori barn under sådana av rent praktiska skäl dikterade förhållanden får rona. Och det kunde uppräknas åtskilliga exempel på hur den ständiga främlingskänslan och omgivningens hädelse knäcker dem för livet eller ämningarna vridit deras utveckling snett i ett eller annat avseende.

Redan rika på dylika erfarenheter se barnvårdsmännen med bekymrad blickar på de nya formulärerna, allrahelst som det faktiskt gäller att lura styvfädersna till underskrift.

Den nya besvärigheten i deras redan förut så provände vägar har föranlett barnvårdsmännen att åter med iver påyrka införandet i Sverige av kommunala forskott, populärt kallade farsbidrag, enligt danskt mönster. Dessa bidrags betydelse för beredande av trygg vård är de ensamstående moderarnas barn kan inte skattas nog högt. De utgå månadsvis i de fall, där barnafäders är död eller försvunnen, arbetslös, sjuk eller av annan anledning varken oförmögen att bidra till barnet. Så

Den internationella fredsförbundet Joint Peace Council har i dagarna utsatt ett opprop mot värnplikten och för ungdomens uppfostran till fred. Uppropet är under tecknat av en rad kända namn från olika länder, där äro bl. a. från Sverige Selma Lagerlöf och Elin Wägner, från Tyskland Thomas Mann och Ludvig Quippe, från Schweiz August Forel och Leonhard Ragaz, från England Bertrand Russel och H. G. Wells, från Amerika Jane Addams, från Indien Tagore m. fl.

Joint Peace Council, som bildades 1928 på initiativ av Krigstjänstvägrarnas Internationell genom dess ordförande Fennor Brockway är en sammanslutning av ett antal radikala internationella fredsförbundet. Bland dem äro tre, som ha föregreningar också i Sverige, nämligen Krigstjänstvägrarnas Internationella Internationella Försörjningsförbundet, vars avdelning i Sverige är Förbundet för Kristet Samhälle, samt Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet. Mr Brockway blev också Joint Peace Councils första ordförande.

Det utsända oppropet har följande lydelse:
»Alla länders regeringar hava ånliga officiellt erkant folkens rätt till fred och i Kelloggspakten förkastat kriget som medel i nationell politik.

dana forskott skulle möjliggöra att den ensamma modern och hennes barn redan från början kunde hålla samman eller att barnet fick stanna i ett en gång för alla anskaffat gott fosterhem. Samhället träder nämligen helt i faders ställe utan vilkor att bidraget återkrävs av modern. Kravet går utslutande mot fader och ej mot andra eller tredje person, som här i Sverige eller uttare sagt i St. Stockholm — värest man jagar styvfädersna men träffar barnen. Ätärden är inte endast orimlig, den är helt enkelt grym. Det är på tiden att här framkallas effektiva nybestämmelser.

Den av svenska barnvårdsmän vid barnvårdskongressen i Finland gjorda framställningen om farsbidrag borde kunna påräkna ett allmant stöd från både män och kvinnor.

Kaj.

Trots detta fortsätta förberedelserna för kriget. I krass motsättning till regeringarnas fredsbedyranden står uppriktadhet och utvidgandet av ungdomens militära utbildning.

Två former för denna militära utbildning gör sig gällande: i många länder består den som lagfast värnplikt; i andra är den visserligen till namnet frivillig men påtvings dock ungdomen genom moraliskt eller ekonomiskt tryck. Ja än mer — regeringarna hävda som sin absoluta rätt att av de manliga och kvinnliga medborgarna fordra kristjänst.

Vi förklara, att tiden har kommit för var och en, som uppriktligt vill freden, att kämpa för avskafandet av ungdomens militärisering och bestrida regeringarna rätten att pålägga medborgarna värnplikt.

Värnplikten utlärnar den individuella personligheten åt militariseringen. Den är en form av slaveri. Att folken vanemässigt fördraga den, är blott ett ytterligare bevis för dess förtryckande inflytande.

Militär utbildning är övning för hjärna och kropp i dödadens teknik. Det är undervisning för kriget. Det är förvägandet av krigmentaliteten. Det förhindrar utvecklandet av viljan till fred. Den äldre generationen gör sig skyldig ill ett svårt brott mot den yngre generationen, då den i skolor, universitet, officiella och privata organisationer lär ungdomen, ofta under täckmantel av fysisk träning, tvångens hantverk.

Genom fredsfrågorna ha de besegrade staterna ålagts att avskafa sin värnplikt och ungdomens militärutbildning. Det är tid för världens folk att på eget initiativ frigöra sig från bådadera.

Om regeringarna icke vilja erkänna styrkan i kampen mot kriget, måste de räkna med alla deras motstånd, för vilka lojalitet mot mänskligheten och mot samvetets bud är högsta rätt.

Må världens folk besluta:
Bort med militarisereringen!
Bort med värnplikten!
Första ungdomen till mänsklighet och till fred!

Salong-Nyheter
Senaste mode och förnämligaste utförande till moderata priser i
Pälskappor, Garnityr
Bröderne Elmér
Stockh. Grevtullsg. 24 A, 2tr.
Tel. 77605, Norr 8751

STÖRSTA SORTERING AV
Ustertyger, Kapptyger, Dräkttyger och bättre Klädningstyper i yle och siden.
Särskilt rek. de för hösten så moderna ulster- och kapptygerna i Tweed, varav finnes ett storslaget urval.

DAVID SÖDERMAN
KLÄDESHANDEL, STOCKH.
DROTTNINGGAT. 22

Damskrädderi och Ateljé för Klänningssömnad
TEGNERSGATAN 1, 2tr., Stockholm
Telefon 95 81
(Hjällplats för Språvagnsg. 1 och 6 och Buslinje 55)

Emottager beställingsarbete åll stömsöm, som högt till första klass damskrädderi och klänningstjelijé Valgjort arbete och humana priser.
Ruth Gustafson.

Det största strumpurvalet erbjuda våra 6 specialaffärer.

Bredenbergs
Hamngatan 30
Hamngatan 16
Drottninggatan 54
Kungsgatan 39
Humlegårdsгат. 7
Hornsgatan 64 A

Vi står till tjänst

<p>BABYLÄDAN</p> <p>Babylädan Inneh. alle behöriga peng. 8 klän. lösn. 10000 4 15000 Ingen skatt och förkortning. Hälsingborgs Linseaffär 8. Föreläggsgatan 3. Mattnö. Tel. 4215</p>	<p>HANDSKAR</p> <p>Vantar och strumpor i rik sortering. Handskar tvättas. Strumpor uppmåttas. På en dag Anna Ohlssons Handskaffär, Grövtorg 9 (snett emot Tattersall). Presentkort — TELEFON 794 62</p>	<p>JUVELERARE</p> <p>Hederspresenter Matsilver, nysilver o. äkta silver. Valörstort lager. Billiga priser. Götgatan 51 Ringvägen 143 IRIS DAMM</p>	<p>MANUFAKTUR</p> <p>Välsorterat lager av <i>Kapp-, Dräkt- o. Klädningstyper</i> i siden, — sammet, yle och bomull. — MANUFAKTURMAGASINET 59 Sibyllegatan 59 (Hörnet av Karavägen) Tel. 0. 9945</p>	<p>PARFYMER</p> <p>Parfymeri AROMA Kungsgatan 13</p>
<p>BILSKOLA.</p> <p>LÄR EDER KÖRA BIL i Hedlunds Bilskola. Invid 58 Bantorget, Folkungsgatan 60 Bekrämde villkor. Tel. 6509 12629</p>	<p>HEMSLÖJD</p> <p>Beställningar mottages å alla slags handvävnader till billigaste priser. <i>Mattor</i> i olika kvaliteter Bredd till 4 meter</p>	<p>Konststoppningsateljén. MALMSKILLNADSGATAN 9 Telefon 11024 Expeditioner 9-6. Lördagar 9-4. Konststoppning. Lagning av orientalska mattor, schalor, tejsins och silkesstrumpor. Ring 11024 så hämta vt.</p>	<p>MUSIKAFFÄR</p> <p>Centrala Musikaffären Drottninggatan 73 — Tel. 32 05 GRAMMOFONER och SKIVOR Klassiska noter, Moderna slager Musikinstrument och stänger.</p>	<p>RAM OCH SPEGLAFFÄR</p> <p>J. L. LARSSONS EFTER. Knut Nyström Södermannsg. 8, Stockholm REKOMSETERA Låga priser Tel. S. 30914</p>
<p>ELEVSKOLA.</p> <p>ELEVER erhålla god undervisning i teckning, uppställning och provning. Svensk måleri-konstruktion. Erlan Lundberg Björger Björgeren 90 4 tr. Telef. 15 050.</p>	<p>HUMMEDEL</p> <p>Det bästa, effektivaste och behagligaste medlet för huns värd är Landens Lavendelinktur Fås överallt!</p>	<p>KORSETTER</p> <p>Spirellas Ördlar, Bysthållare och Sanitetsartiklar finnes 11 Styrmsgangan 11, 2tr. Tel. 75734</p>	<p>OPTIKER</p> <p>GLASÖGON Optiker BJÖRNÖ 98 ODENGATAN 98 Ende specialaffär i Vestergatan. Obs! SVENSKA AFFÄRSMETODER.</p>	<p>TVÄTTINRÄTTNING</p> <p>Den otänksamma Husmodern vänder sig alltid till LUNDA Tvättinrättning Telefon Drottningholm 20 och 190</p>

